

Žita Srbije

MESEČNI IZVEŠTAJ

POD POKROVITELJSTVOM

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

European Bank
for Reconstruction and Development

U okviru zajedničkog projekta " Smernice za rad silosa u uslovima pandemije COVID 19 "

JUN 2021.

Za više informacija u vezi sa sadržajem Mesečnog Izveštaja ili o Udruženju Žita Srbije, aktivnostima i ciljevima uderuženja, molimo kontaktirajte Sunčicu Savović na sunchica.zitasrbije@gmail.com

Udruženje Žita Srbije je strukovno, neprofitno udruženje proizvođača, izvoznika žitarica i uljarica i proizvoda, kompanija koje se bave skladištenjem, kontrolom kvaliteta, zaštitom, transportom i logistikom, kao i udruženja proizvođača,

posvećenih unapređenju proizvodnje žitarica, uljarica i njihovih proizvoda u Srbiji i izvoza iz Srbije.

Sedište Udruženja je u Beogradu, a kompanije članice se nalaze širom zemlje.

SADRŽAJ :

I	SAOPŠTENJE O SARADNJI SA UN FAO i EBRD	3
II	REČ UREDNIKA	4
III	POLJOPRIVREDA U SRBIJI U BROJEVIMA	5
IV	PROIZVODNJA, IZVOZ i UVOZ PŠENICE U SVETU	7
V	BILANS PŠENICE U SRBIJI	11
VI	IZVOZ PŠENICE PO TRŽIŠTIMA	12
VII	PREGLED CENA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA NA DAN MAJ 2020/MAJ 2021	13
VIII	STANJE USEVA	16
IX	JUNSKE PROGNOZE USDA i IGC	21
X	RADIONICA “UTICAJ PANDEMIJE COVID 19 NA ŽITARSKI SEKTOR U SRBIJI”	23

I SAOPŠTENJE O SARADNJI SA UN FAO i EBRD
--

Food and Agriculture Organization
of the United Nations

Žita Srbije

Organizacija za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih nacija (UN FAO) u saradnji sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) i Udruženje za unapređenje proizvodnje i izvoza žitarica i uljarica “Žita Srbije” potpisali su u februaru mesecu 2021. godine nastavak Sporazuma o saradnji u okviru zajedničkog projekta pod nazivom ***"Smernice za rad silosa u uslovima pandemije COVID-19"***. Projekat se temelji na uspešnoj saradnji FAO-a, EBRD-a i Udruženja Žita Srbije počev od 2017. godine i u okviru nastavka saradnje na ovom projektu 23. juna ove godine je održana radionica u svrhu informisanja i edukacije žitarskog sektora na temu uticaja pandemije COVID-19 i njenih posledica na žitarski sektor o čemu možete pročitati više na strani 23 junskog izdanja Mesečnog Izveštaja Žita Srbije. ***U okviru zajedničke saradnje UN FAO i EBRD finansira e-izdanje Mesečni Izveštaj Žita Srbije koje je pred Vama i koje ćete na početku svakog meseca moći da dobijate na svoju e-mail adresu jednokratnom prijavom na početnoj strani web prezentacije Udruženja www.zitasrbije.rs.***

U julu mesecu 2020. godine u okviru ovog projekta je realizovana izrada, promocija i distribucija Smernica za rad silosa u uslovima pandemije COVID-19 uz njihovo prezentovanje, izrada pratećeg video materijala, kao i održavanje obuke u najboljim uslovima koje je situacija sa globalnom pandemijom dozvolila nakon žetve pšenice i kukuruza 2020. godine. Distribucija smernica u elektronskom i štampanom obliku organizovana je i sprovedena u periodu jul-oktobar 2020. U elektronskom obliku, ***[Smernice za rad silosa u uslovima pandemije COVID-19](#)*** mogu se preuzeti sa sajta Udruženja, gde je moguće pronaći i prateći koristan video materijal.

Saradnja sa UN FAO značajna je ne samo za članice Udruženja, već za ceo naš žitarski sektor - od proizvodnje, skladištenja, logistike do izvoza. UN FAO je pružio značajnu podršku i pomoć u otvaranju novih tržišta za naše žitarice, posebno najvećih kao što su Egipat i Kina. Angažovanje UN FAO u Srbiji veoma je značajno imajući u vidu da svet sve više traži kvalitetne proizvode, da je konkurencija u proizvodnji žitarica i uljarica u svetu sve veća i da put do krajnjeg potrošača mogu pronaći samo kvalitetni proizvodi za šta u Srbiji postoje svi preduslovi.

II REČ UREDNIKA

Poštovani prijatelji,

Pandemija COVID-19 i dalje nakon više od godinu dana svakodnevno menja tržišta i naše radne uslove, ali ono što se ne menja je podrška UN FAO i EBRD unapređenju proizvodnje i izvoza žitarica i uljarica u Srbiji između ostalog i kroz višegodišnju saradnju sa Udruženjem Žita Srbije čija je posvećenost unapređenju uslova za rad u žitarskom sektoru takođe konstantna.

Tim zaposlenih u Udruženju je posvećen obezbeđivanju pravovremenih informacija i usluga koje se od nas očekuju u trenutnim uslovima.

Glavna tema četvrtog Mesečnog Izveštaja je pšenica (strane 5-10), a zatim stanje useva, kod nas i u svetu, junske prognoze USDA i IGC – a za ekonomsku 2021/22 godinu i Izveštaj sa radionice Uticaj pandemije COVID-19 na žitarski sektor u Srbiji održane 23. juna ove godine u hotelu CROWNE PLAZA u Beogradu.

U narednom izdanju kao glavnu temu obradićemo suncokret.

**Srdačan pozdrav,
Sunčica Savović**

Artur Šopenhauer (1788 – 1860)

“Najbolje što u životu možete očekivati je dobra šansa.”

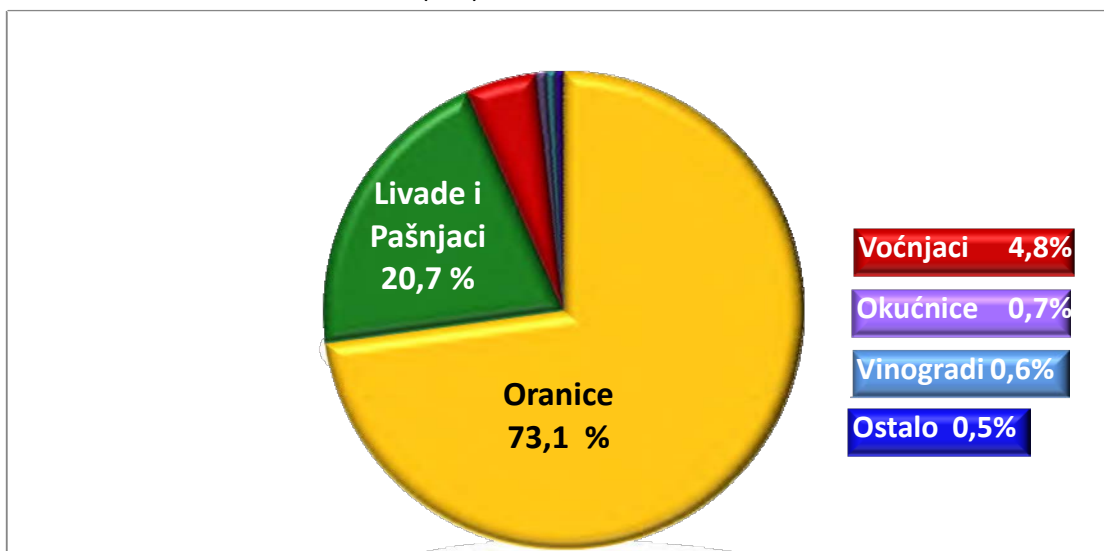
III POLJOPRIVREDA U SRBIJI U BROJEVIMA

Prema poslednjem popisu poljoprivrede u Srbiji obradivo poljoprivredno zemljište iznosi 3.437.423 hektara.

Poljoprivredno zemljište	Ukupno 3.437.423 ha	%
Oranice	2.513.154	73,1
Voćnjaci	156.657	4,8
Vinogradi	22.150	0,6
Livade i Pašnjaci	713.242	20,7
Okućnice	24.062	0,7
Ostalo	3.437	0,5

izvor : RZS

POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE u SRBIJI (ha)

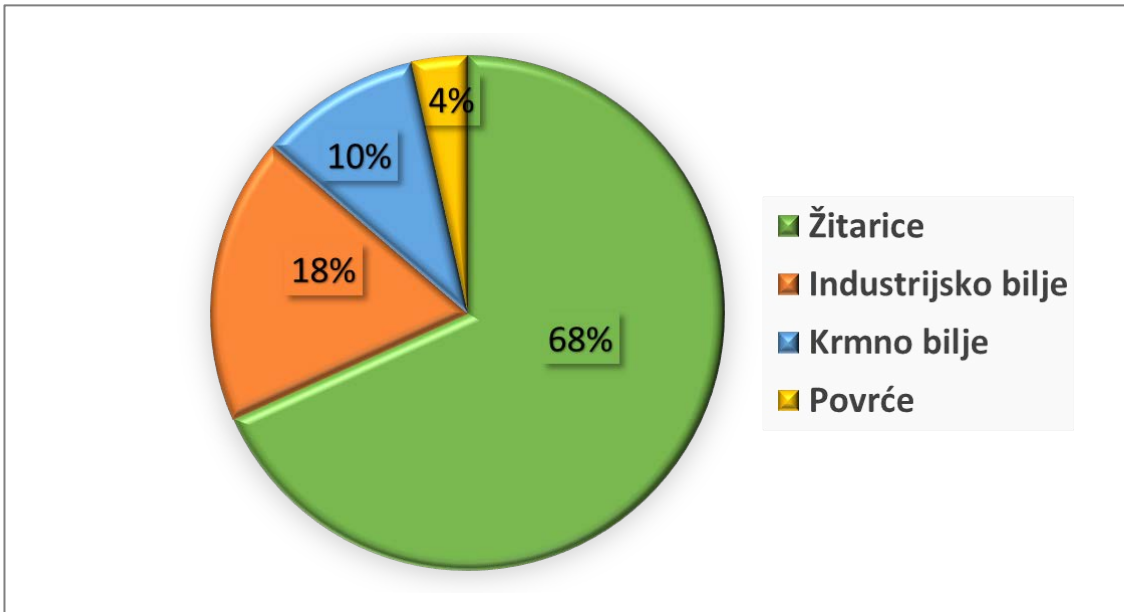

U ukupnom obradivom zemljištu oranice su zastupljene sa 2.513.154 hektara.

Oranice	2.513.154 ha	%
Žitarice	1.715.562	68,5
Industrijsko bilje	452.993	18
Krmno bilje	256.008	3,3
Povrće	88.591	10,2

izvor : RZS

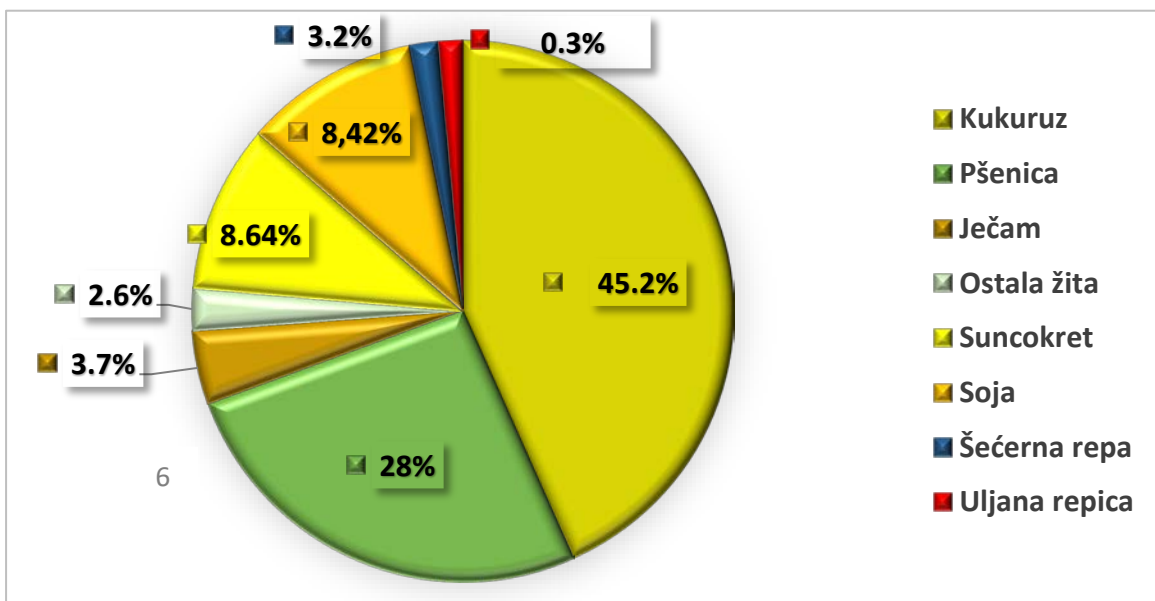
ORANICE u SRBIJI (ha)

Zasejane površine žitarica i uljarica u periodu 2017-2021 (u ha)		%
Kukuruz	968.000	45.24
Pšenica	585.000	27.93
Ječam	98.492	3.73
Ostala žita	57.260	2.58
Suncokret	224.400	8.64
Soja	234.000	8.42
Šećerna repa	37.800	3.21
Uljana repica	32.220	0.29

izvor : RZS

ZASTUPLJENOST POLJOPRIVREDNIH KULTURA u ORANIČNIM POVRŠINAMA (ha)

Setvena struktura u godinama posle poljoprivrednog popisa od 2017.-2021. godine izmenila se u korist soje, suncokreta i uljane repice, dok je kod žitarica zabeležen pad setvenih površina. Ako posmatramo setvene površine samo poslednje dve godine u odnosu na prethodni period povećanje setvenih površina postoji kod svih žitarica i soje dok je pad zabeležen kod suncokreta, šećerne repe i uljane repice.

IV PROIZVODNJA PŠENICE U SVETU

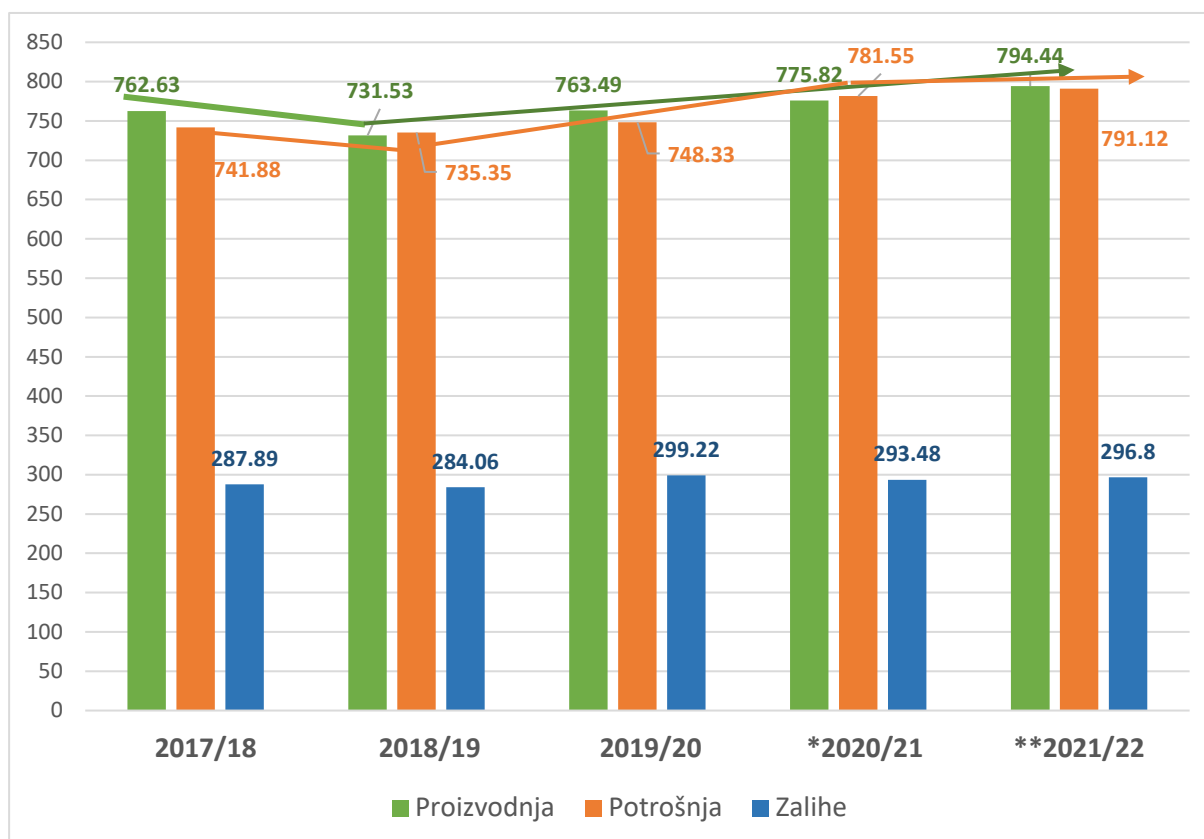
PROIZVODNJA, POTROŠNJA I ZALIHE PŠENICE U SVETU (mil. t)

Ekonomska godina	Proizvodnja	Izvoz	Potrošnja	Zalihe
2017/18	762.63	186.96	741.88	287.89
2018/19	731.53	177.98	735.35	284.06
2019/20	763.49	194.88	748.33	299.22
2020/21	775.82	199.10	781.55	293.48
*2021/22	794.44	203.22	791.12	296.80

*Prognoza

Izvor:USDA

Svetska proizvodnja/potrošnja/zalihe pšenice 2017/18 – 2021/22* (mil.t)

U poslednjih deset godina rekordi u proizvodnji pšenice obarani su iz godine u godinu sa izuzetkom 2018/19 kada je proizvedeno 31.1 milion tona manje nego u prethodnoj godini. Očekivana proizvodnja u 2021/22 godini je na rekordnom nivou od 794.44 miliona tona. Rast proizvodnje zasnovan je na podizanju prosečnih prinosa kod svih velikih proizvođača. Potrošnja je, rastući uporedo sa proizvodnjom, u 2020/21 premašila proizvodnju izazvavši time pad zaliha i rast cena na međunarodnom tržištu. Prognozirane završne zalihe za 2021/22 iznose 296.80 miliona tona što pokriva 4.5 meseci svetske potrošnje.

DESET NAJVEĆIH SVETSKIH PROIZVOĐAČA PŠENICE
u periodu 2019/20-
2021/22

Zemlja	Proizvodnja mil. tona	Zasejane površine ha	Prosečni prinosi t/ha
Kina	134,61	23,37	5,76
EU	134,06	23,76	5,64
Indija	106,49	30,75	3,46
Rusija	81,66	28,43	2,87
SAD	51,31	15,05	3,41
Kanada	33,28	9,63	3,46
Ukrajina	28,03	7,01	4,00
Australija	24,82	9,69	2,56
Pakistan	25,10	8,90	2,82
Argentina	19,30	6,54	2,95
UKUPNO	777,92	220,72	3,52
Srbija	2,74	0,58	4,72

Izvor:USDA

Na listi najvećih svetskih proizvođača u odnosu na period pre 2019. godine nije bilo velikih promena. Kina je postala najveći svetski proizvođač pšenice, a Argentina se probila na deseto mesto. Pored navedenih deset najvećih proizvođača, više od 10 miliona tona proizvode Turska, Iran, Velika Britanija i Kazahstan. Setvene površine pod pšenicomu posmatranom periodu smanjene su za 1,6 miliona hektara, a prosečan prinos u svetu porastao je sa 3,31 t/ha (period 2014.-2017.godine) na 3,52 t/ha u periodu 2019.-2021.godine. Povećanje prosečnog prinosa omogućilo je rast proizvodnje sa 735,87 miliona tona (period 2014-2017.godine) na 777,92 tone (2019.-2021. godine).

Evropska Unija se statički prati kao celina, a najveći proizvođač sa više od 30 miliona tona je Francuska, dok Nemačka proizvodi više od 20 miliona tona, a Poljska više od 10 miliona tona. Rumunija, Španija, Mađarska, Bugarska i Češka su proizvođači količina između 5 i 10 miliona tona. Veći proizvođači pšenice od Srbije su Danska, Litvanija, Italija i Švedska. Kada se ovom spisku dodaju još i Ukrajina, Rusija i Kazahstan, može se zaključiti da je Srbija 17. zemlja po proizvodnji pšenice na Evropskom kontinentu.

Srbija u ukupnim zasejanim površinama u svetu učestvuje sa 0,26%, a u ukupnom rodu sa 0,35 %.

**PROSEČNI PRINOSI PŠENICE (t/ha)
kod NAJVEĆIH PROIZVOĐAČA PŠENICE u EU**

Zemlja	PROSEČNI PRINOS 2020	5-togodišnji prosek
Francuska	6.82	6.88
Nemačka	7.86	7.46
Poljska	4.90	4.55
Rumunija	2.99	4.27
Španija	4.29	3.49
Mađarska	5.40	5.34
Bugarska	3.93	4.80
Češka	6.14	5.89
Danska	8.19	7.68
Italija	5.33	5.37
Švedska	7.15	6.53

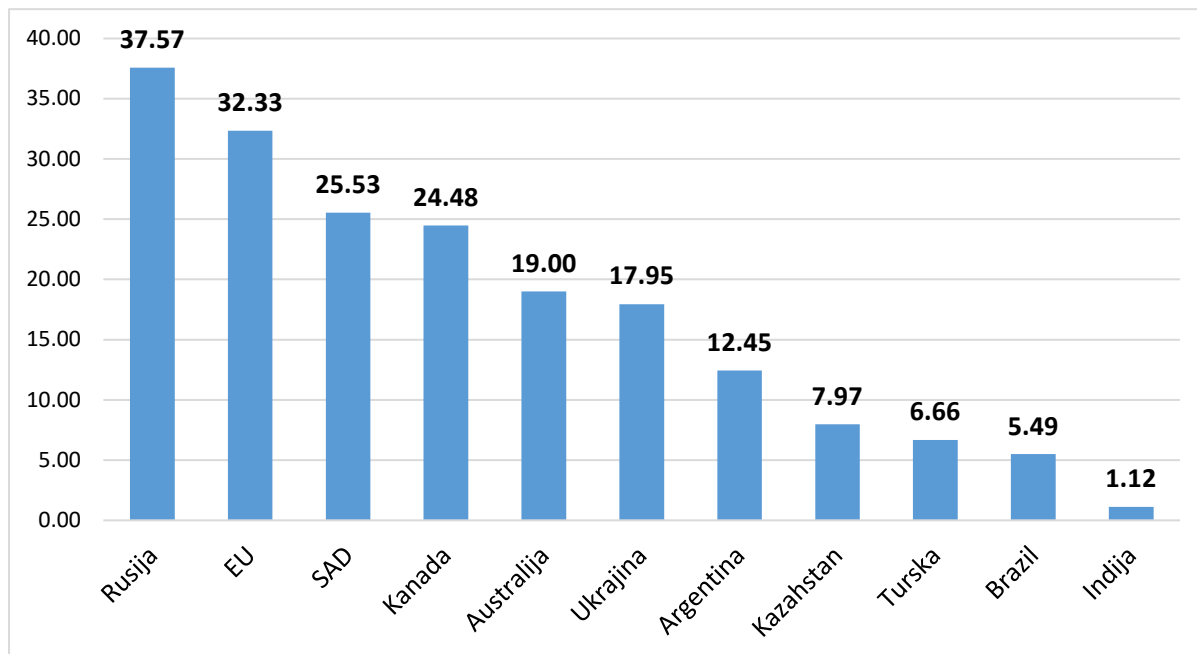
Izvor:USDA

Prosečan prinos u poslednje tri godine nanivou cele EU iznosi 5.64 t/ha. Petogodišnji prosek kod najvećih proizvođača kreće se od 3.49 do 7.68 tona po hektaru, i na visinu prinosa pri primeni iste agrotehnike pretežno utiču vremenske prilike. Ako poredimo prinose u Srbiji sa prinosisima EU, vidi se da i dalje ima prostora za povećanje prinosa. U poslednjih pet godina prosečni prinosi u Srbiji kretali su se od 4.3 do 5.1 tonu po hektaru, a petogodišnji prosek iznosi 4.7 tona po hektaru.

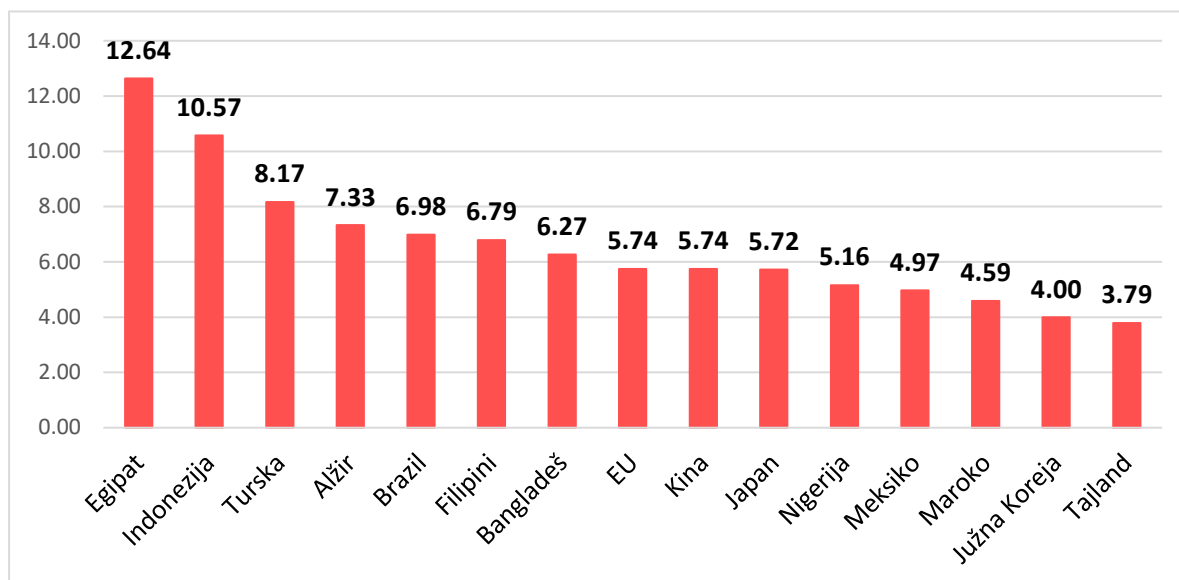
U periodu 2017/18 – 2020/21 izvoz pšenice rastao je u Rusiji, Kanadi i Ukrajini, SAD i Argentini, a deo tržišta izgubili su EU, Australija i Indija.

NAJVEĆI SVETSKI IZVOZNICI PŠENICE (mil. t)
u periodu 2017/18 do 2020/21

NAJVEĆI SVETSKI UVOZNICI PŠENICE (mil. t)
u periodu 2017/18 do 2020/21

Srbija je izvoznik pšenice i bez obzira na to što veći deo prodaje bude ugovoren na paritetu FOB dunavske luke, nama su važni i svi daleki kupci. Fitosanitarni uslovi za izvoz usaglašeni su sa Egiptom, Turskom, Alžirom, EU, Kinom, Marokom i Južnom Korejom, a pokrenut je postupak usaglašavanja sa Indonezijom i Malezijom. Istovremeno se radi na započinjanju usaglašavanja uslova za izvoz na Filipine, u Bangladeš, Vijetnam i Kambodžu.

IV BILANS PŠENICE U SRBIJI

BILANS PŠENICE u hiljadama tona

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22 *
Proizvodnja								
Zasejane površine/ha	608	550	610	540	650	570	570	595
Prinos t/ha	3,8	4,7	5,1	4,3	4,9	4,5	4,7	5,0
Proizvodnja	2.310	2.585	3.111	2.322	3.185	2.565	2.679	2.975
Snabdevanje								
Početne zalihe	188	329	262	464	257	372	601	299
Domaća proizvodnja	2.310	2.585	3.111	2.322	3.185	2.565	2.679	2.975
Uvoz	8	7	7	7	2	2	2	3
Ukupno raspoložive količine	2.506	2.921	3.380	2.793	3.444	2.939	3.282	3.277
Potrošnja								
Semenska potrošnja	150	150	150	195	195	180	180	187
Stočna hrana	80	200	300	140	550	350	650	250
Potrošnja za ljudsku ishranu	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200
Gubitak	25	25	25	25	25	25	25	30
Ukupna domaća potrošnja	1.455	1.575	1.675	1.560	1.974	1.755	2.055	1.667
Izvoz	722	1.084	1.241	976	1.098	583	928	1.300
Krajnje zalihe	329	262	464	257	372	601	299	310

* Prognoza

Na samom kraju ekonomske 2020/21 najveće iznenađenje u bilansu 2020/21 predstavlja potrošnja pšenice u stočnoj hrani. Tokom 2021. godine cena kukuruza bila je stalno iznad cene pšenice što je dovelo do zamene kukuruza pšenicom u ishrani živine i stoke. Analize pokazuju da je tokom 2020/21 zamena kukuruza pšenicom iznosila 9,05%, a ako se posmatra samo poslednjih 6 meseci čak 18,1%, što je dovelo do potrošnje 650.000 tona pšenice u proizvodnji stočne hrane. Neočekivano velika potrošnja pšenice za proizvodnju stočne hrane dovela je do smanjenja završnih zaliha na 299 hiljada tona što odgovara prodavcima pšenice.

V IZVOZ PŠENICE PO TRŽIŠTIMA

U ekonomskoj 2020/21 izvezeno je 741.830 tone pšenice i 105.796 tone brašna, što preračunato na zrno daje količinu od 879.365 tona pšenice.

IZVOZ PŠENICE PO TRŽIŠTIMA u tonama

Ekonomska godina	Pšenica zemlje okruženja	Pšenica FOB	Ukupno pšenica	Izvoz FOB	Brašno	Ukupno
2013/14	405.431	682.050	1.087.481	62,72 %	188.382	1.332.378
2014/15	359.493	118.305	477.793	24,76 %	187.930	722.107
2015/16	430.907	358.421	789.328	45,41 %	226.378	1.083.619
2016/17	524.795	387.553	912.348	44,22 %	252.473	1.240.563
2017/18	543.410	163.797	707.157	23,16 %	206.459	975.553
2018/19	413.552	483.480	897.032	53,89%	154.242	1.097.547
2019/20	305.507	89.774	395.281	22,71%	144.508	583.141
*2020/21	327.799	414.031	741.831	55,81%	105.796	879.365

* jul 2020 – maj 2021

Naše izvozno tržište pšenice deli se na zemlje okruženja, gde ubrajamo i Italiju zbog načina transporta (železnica, kamioni), i na prodaje na FOB-u. U proteklih osam godina zemlje okruženja kupovale su od 305 hiljada do 543 hiljade tona pšenice. U poslednje tri godine količine izvezene u zemlje okruženja su u padu.

Bilansom je za izvoz predviđeno 1,3 miliona tona, a za realizaciju te količine potrebno je na FOB-u prodati između 800-900 hiljada tona, što nije lako uraditi imajući u vidu da je do sada najveća prodana količina na FOB-u 682.050 tona.

Najveći kupci naše pšenice u periodu jul 2020/ maj 2021 su:

Država	Količina u tonama
FOB	414.031
Italija	123.287
Makedonija	59.185
Kosovo	51.946
BiH	39.559
Albanija	38.123
Crna Gora	5.534
Hrvatska	5.440
Velika Britanija	1.923
Švajcarska	1.393

VI PREGLED CENA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA NA DAN

Cene odabranih roba na dan 2020./2021. na unutrašnjem tržištu Srbije

 SRB	Na dan	Cena RSD/kg	Nedelju dana ranije	Mesec dana ranije	Godinu dana ranije	PROMENA nedeljna	PROMENA na godišnjem nivou
Pšenica	21.05.2021.	23,80	24,00	21,60	19,70	-0,84%	+20.81%
Kukuruz	21.05.2021.	26,70	27,30	23,30	15,90	-2,25%	+67.92%
Soja	21.05.2021.	84,50	85,50	80,00	41,80	-1,18%	+102.15%
Sojina sačma	21.05.2021.	82,00	82,50	74,00	45,00	-0,60%	+82.22%
Suncokret.sačma	21.05.2021.	40,00	38,00	34,80	26,50	+5,26%	+50.94%
NPK	21.05.2021.	40,00	38,00	35,30	32,80	+5,26%	+21.25%
AN	21.05.2021.	28,50	28,50	28,20	27,70	/	+2.88%
UREA	21.05.2021.	40,40	40,00	40,50	31,80	+1,00%	+27.04%

U periodu od 21. aprila do 21. maja sve cene, uzusev cene uree, imale su uzlazni trend. U navedenom periodu najviše je porasla cena kukuruza za 14,59%. Rast cene posledica je rasta cena na međunarodnom tržištu i veoma visoke izvozne tražnje. U navedenom periodu cena pšenice porasla je za 10,18% pre svega zbog povećane domaće tražnje u sektoru proizvodnje stočne hrane što je direktna posledica visoke cene kukuruza. Rast cena zabeležen je i kod soje, sojine sačme i suncokretove sačme. Suncokretova sačma poskupela je za 14,24%, sojina sačma za 10,81%, a soja 5,62%. U sektoru mineralnih đubriva poskupeli su NPK i AN. Cena NPK je otišla na gore za 13,3%, a AN-a za 1,06%. Urea je jedini proizvod koji je u navedenih mesec dana zabeležio pad cene, i to za 0,24%.

Srednji kurs dinara na dan

 SRB	Na dan	Kurs	Nedelju dana ranije	Mesec dana ranije	Godinu dana ranije	Promena na nedeljnom nivou	Promena na godišnjem nivou
EUR	21.05.2021.	117.5870	117.5702	117.5755	117.5964	+0.01%	- 11.65%
US \$	21.05.2021.	96.0757	97.2780	97.7352	107.2764	-1.73%	-0.01%

Izvor: NBS

Minimalne promene vrednosti dinara u odnosu na US \$ i EUR nisu bitnije uticale na cene proizvoda u zvozu. U periodu 21.04.-21.05.2021.godine dinar je ojačao u odnosu na US \$ za 1.72%, a oslabio u odnosu na EUR za 0.01%.

Cene pšenice u US \$ i EUR/t na domaćem tržištu na dan

 SRB	Na dan	Cena	Nedelju dana ranije	Mesec dana ranije	Godinu dana ranije	PROMENA na nedeljnom nivou	PROMENA na godišnjem nivou
EUR	21.05.2021.	202.40	204.13	183.71	167.52	-0.85	+20.82 %
US \$	21.05.2021.	247.72	246.71	221.00	183.64	+0.41	+34.89 %

Na mesečnom nivou cena pšenice u dinarima porasla je za 10.18%, cena izražena u dolarima za 12.09%, a u eurima za 10.17%. Uticaj kursa dinara na cene iskazan u stranoj valuti najbolje se vidi kod godišnje promene gde je rast cena u eurima bio 20,82 %, a u dolarima 34.89%.

Cene kukuruza u US \$ i EUR/t na domaćem tržištu

 SRB	Na dan	Cena	Nedelju dana ranije	Mesec dana ranije	Godinu dana ranije	PROMENA na nedeljnom nivou	PROMENA na godišnjem nivou
€/t	21.05.2021.	227.06	232.20	198.17	135.21	-2.26	+67.93 %
\$/t	21.05.2021.	277.90	280.64	238.40	148.21	-1.31	+87.50 %

Na mesečnom nivou od 21.04.-21.05.2021. godine cena kukuruza na domaćem tržištu izražena u \$ porasla je za 17.06% dok je rast u € zbog minimalnig promena kursa skoro isti kao i rast cene izražene u dinarima, 14.58%.

Cene soje u US\$ i EUR/t na dan

 SRB	Na dan	Cena	Nedelj u dana ranije	Mese c dana ranije	Godin u dana ranije	PROMENA na nedeljno m nivou	PROMENA na godišnje m nivou
€/t	21.05.2021	718.6	727.22	680.41	355.45	-1.20	+102.17 %
\$/t	21.05.2021	879.5	878.92	818.53	389.65	+0.07	+125.72 %

Promena cene na mesečnom nivou iskazana u US \$ je 7.45%, EUR 5.61%, a u dinarima 5,62%.

Izvozne cene fjučersa odabranih roba na dan - berza Čikago, SAD

	Na dan	Cena \$/t	PROMENA na mesečnom nivou	PROMENA na godišnjem nivou
		\$/t		%
Pšenica SRW	21.05.2021.	261	+ 9.3	+ 37.8
Kukuruz No. 2, žuti	21.05.2021	275	+ 16.6	+ 119.1
Soja	21.05.2021.	578	+ 9.1	+ 86.8

izvor FAO Amis

VII STANJE USEVA

Prolećna setva

Prema poslednjem poljoprivrednom popisu u Republici Srbiji obrađuje se 3.437.423 ha, a statistika poljoprivredu prati kroz četiri regiona.

POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE (u hektarima)

Regioni	Korišćeno poljoprivredno zemljište	Oranice i bašte	Voćnjaci	Vinogradi	Livade i pašnjaci
Vojvodina	1.608.896	1.466.176	16.224	5.003	114.638
Beogradska oblast	136.389	106.721	12.217	766	14.396
Šumadija i Zapadna Srbija	1.014.210	518.627	86.295	8.667	384.617
Južna i Istočna Srbija	677.928	421.631	41.921	7.714	199.593
UKUPNO:	3.437.423	2.513.154	156.657	22.150	713.242

Prema zvaničnim podacima RZS u jesenjoj setvi 2020. godine zasejano je ukupno 780.554 ha.

Jesenja setva po podacima RZS 2020.godine u ha

Regioni	Pšenica	Ječam	Uljana repica	Raž	Ovas	Ostalo
Vojvodina	329.618	41.142	19.802	1.611	1.903	13.136
Beogradska oblast	28.814	7.607	1.005	452	1.539	3.446
Šumadija i Zapadna Srbija	115.332	28.773	724	1.426	8.240	12.603
Južna i Istočna Srbija	120.305	23.961	1.087	1.627	5.864	10.537
UKUPNO:	594.069	101.483	22.618	5.116	17.546	39.722

Očekivana proizvodnja pšenice prema podacima RZS od 1. jula 2021.

	Ukupno	Srbija -sever			Srbija -jug		
		Svega	Beogradski region	Region Vojvodine	Svega	Region Šumadije i Zapadne Srbije	Region Južne i Istočne Srbije
PŠENICA							
Žetvena površina, ha	600104	361067	29760	331307	239037	117438	121599
Prinos po ha, kg	5345	5888	5325	5939	4525	4713	4345
Proizvodnja, t	3207790	2125972	158477	1967495	1081818	553485	528333
KUKURUZ							
Zasejana površina, ha	1023172	615898	40506	575392	407274	224173	183101
SUNCOKRET							
Zasejana površina, ha	208508	186898	2114	184784	21610	9912	11698
SOJA							
Zasejana površina, ha	241036	224378	9406	214972	16658	15540	1118

Setva prema podacima Udruženja "Žita Srbije"

Na osnovu prikupljenih podataka u Udruženju „Žita Srbije“, ukupne zasejane površine u jesen 2020. godine se razlikuju od zvaničnih podataka Republičkog Zavoda za statistiku, kao i podaci o prolećnoj setvi, ali su razlike znatno manje u odnosu na prethodne periode.

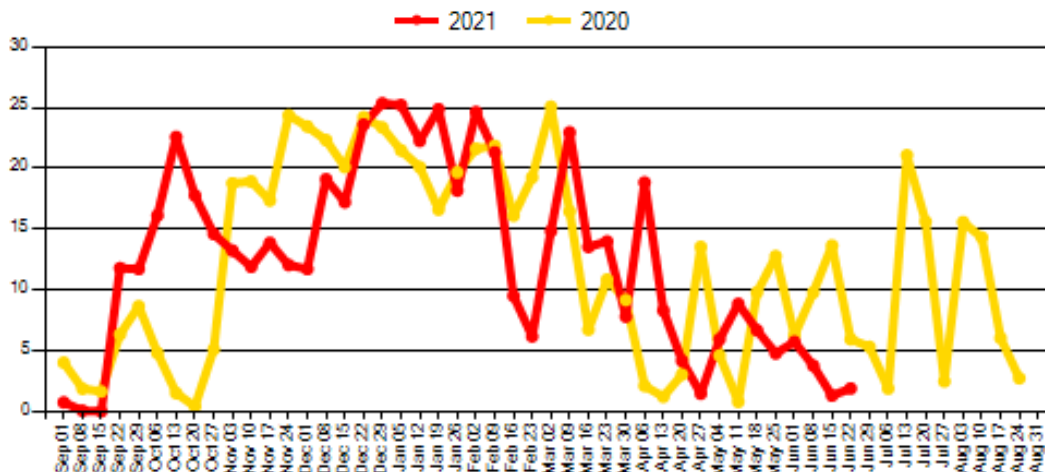
SETVA RATARSKIH KULTURA 2020/21 u ha

Oblasti	Oranice	Pšenica	Kukuruz	Suncokret	Soja	Ječam	Repica	Ukupno
Severna Bačka	133.571	35.500	64.050	14.800	5.600	7.400	8.500	135.850
Zapadna Bačka	179.435	25.000	63.050	10.100	28.700	4.500	3.500	134.850
Južna Bačka	274.012	68.700	91.100	14.600	115.900	4.200	3.300	297.800
Bačka UKUPNO	587.018	129.200	218.200	39.500	150.200	16.100	15.300	568.500
Severni Banat	154.501	43.500	61.200	29.500	7.500	6.500	1.500	149.700
Srednji Banat	218.873	53.000	78.200	40.500	9.500	3.100	4.000	188.300
Južni Banat	292.069	57.000	133.500	59.300	21.500	4.600	900	276.800
Banat UKUPNO	665.443	153.500	272.900	129.300	38.500	14.200	6.400	614.800
Srem	213.715	46.300	90.100	11.500	35.300	7.100	1.000	191.300
Beogradska oblast	106.721	31.000	40.700	2.300	9.500	7.200	1.900	92.600
Šumadija i Zapadna Srbija	518.627	123.000	315.600	16.900	16.000	38.400	1.500	511.400
Južna i Istočna Srbija	421.631	112.000	82.500	8.500	500	22.000	1.000	226.500
UKUPNO:	2.513.154	595.000	1.020.000	208.000	250.000	105.000	27.100	2.205.100

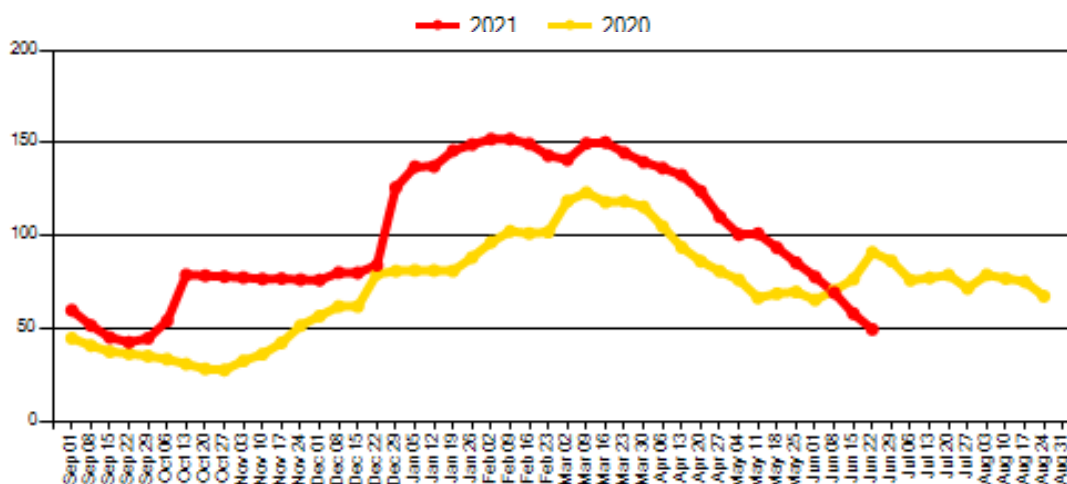

Ukupne zasejane površine kod severne i južne Bačke veće su od popisanih površina pod oranicama i baštama. Razlika je nastala delom razoravanjem livada i pašnjaka, ali i prijavljivanja dela setvenih površina zapadne Bačke u okviru južne i severne Bačke.

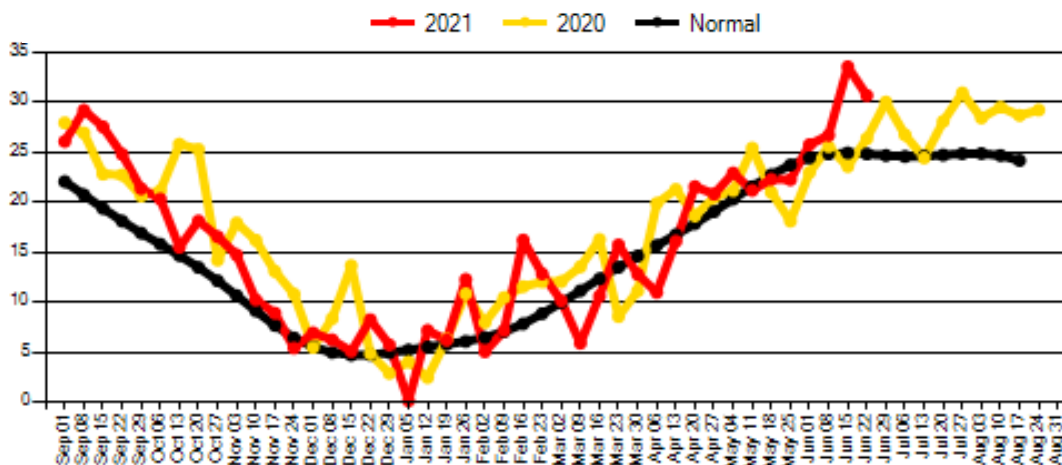
POVRŠINSKA VLAGA ZEMLJIŠTA (mm) u SRBIJI (do 27. juna)

VLAGA u ZEMLJIŠTU (mm) u SRBIJI (do 27. juna)

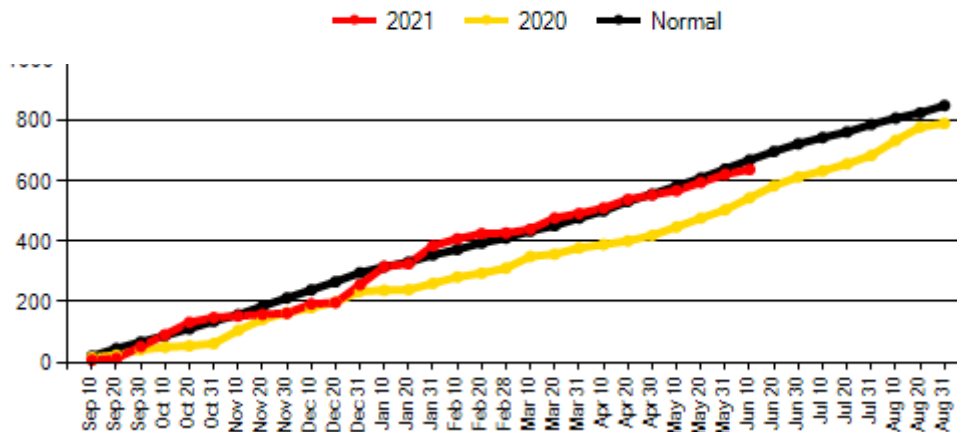

MAKSIMALNA TEMPERATURA VAZDUHA (stepeni Celzijusa) u SRBIJI (do do 27. juna)

izvor : Svetska Meteorološka Organizacija

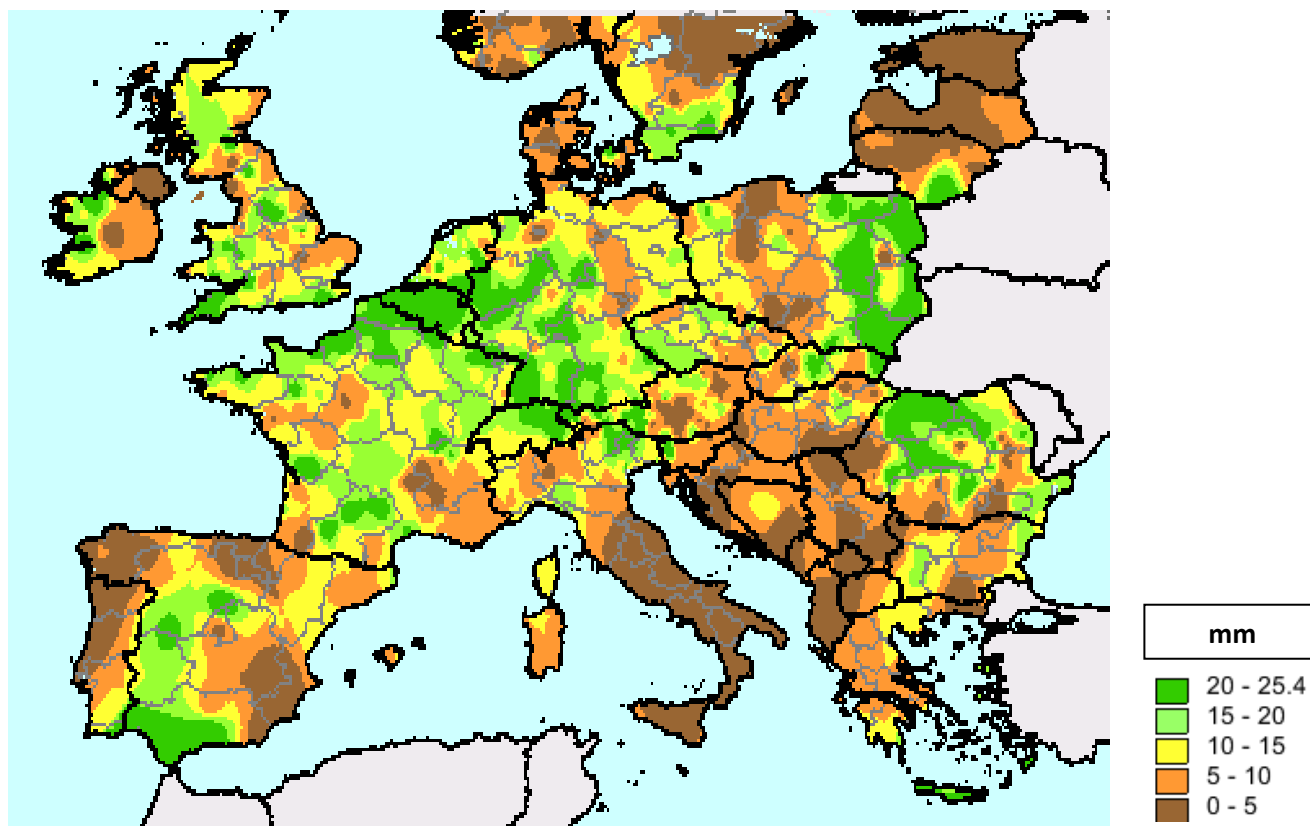
KUMULATIVNE PADAVINE (mm) u SRBIJI (do 27. juna)

izvor : Svetska Meteorološka Organizacija

Od 18. maja do 27. juna nivo površinske vlage zemljišta znatno je manji u odnosu na 2020. godinu u istom periodu, dok je nivo vlage u zemljištu opao ispod prošlogodišnjeg nivoa počev od 6. juna za šta su krive visoke temperature počev od istog datuma, koje su bile u porastu sve do 18. juna, da bi na dalje do 27. juna bile u padu, ali i dalje daleko iznad normale i prošlogodišnjih vrednosti. Za razliku od maksimalnih temperatura kumulativne padavine su na nivou normale do 27. juna, i iznad prošlogodišnjih količina kiše.

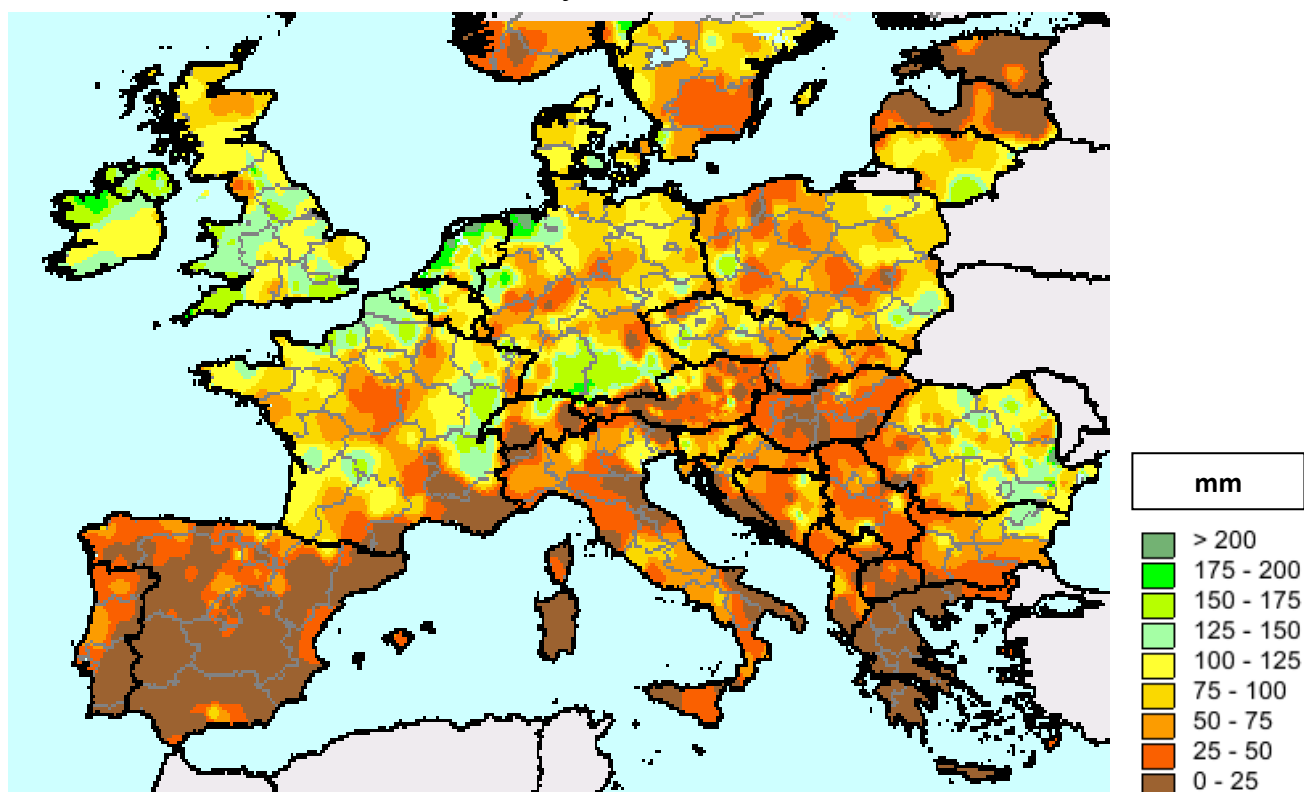
EVROPA - POVRŠINSKA VLAGA zemljišta na dan 27. juna 2021.

izvor : Svetska Meteorološka Organizacija

EVROPA - VLAGA U ZEMLJIŠTU na dan 27. juna 2021.

izvor : Svetska Meteorološka Organizacija

Izvor: FAO Amis i Nedeljni Izveštaj Žita Srbije

PŠENICA – U **Srbiji** na kraju juna meseca žetva pšenice na samom početku. Zbog vremenskih prilika, vegetacija je kasnila do 20. juna, a posle 20. juna, zbog veoma visokih temperatura, zrenje je ubrzano. Ove promene neće se odraziti na prinos, ali ostaje dilema da li će i kako uticati na kvalitet. U **EU** tokom juna meseca uslovi su bili generalno povoljni za ozime useve. U **Ukrajini** je slična situacija sadovoljnom količinom padavina za dobar napredak prolećnih useva. U **Rusiji** u većini regiona usevi su bili u dobrom stanju sa izuzetkom Severnog Kavkaza. Setva prolećne pšenice odvijala se pod povoljnim vremenskim uslovima. U **SAD** je ozima pšenica i dalje pod budnim okom proizvođača zbog sušnih uslova u glavnim regionima proizvodnje pšenice na severu i jugu. Setva prolećne pšenice je skoro gotova, a vremenski uslovi su sušni i u tom delu proizvođačkih regiona. U **Kanadi** je suša prisutna u pojedinim provincijama. U **Australiji** takođe mešovite vremenske prilike od provincije do provincije, od povoljnih do sušnih.

KUKURUZ - U Srbiji setva svih prolećnih poljoprivrednih kultura je kasnila. Od 20. juna visoke temperature i mala količina padavina, posebno u Vojvodini, mogu se negativno odraziti na očekivane prinose kukuruza. Za sada je sigurno da ovo neće biti rekordna godina, a sve ostalo zavisi od budućih vremenskih prilika. U **Brazilu** veći, letnji rod kukuruza tokom juna bio je pod uticajem neravnomerno raspoređenih padavina usled kojih je u južnim regionima proizvodnje bilo sušno. pod U **Argentini** je i dalje u toku žetva i većeg roda kukuruza koji se seje leti, i kasnijeg, manjeg roda, jer se kasnilo kao zbog padavina tako i zbog žetve soje.

Stanje useva je loše u južnim i istočnim regionima. U **SAD** setva kukuruza je završena tokom juna meseca, a vremenske prilike subilepovoljne za nicanje useva. U **Kanadi** seprolećna setva odvijala se pod povoljnim uslovima. U **EU** setva je kasnila zbog hladnog vremena u severnim i istočnim zemljama, pa i usevi kasne sa razvojem. Tokom juna meseca setva kukuruza i u **Rusiji** i **Ukrajini** odvijala se pod povoljnim vremenskim uslovima.

SOJA - U Srbiji zasejane površine veće su nego prethodne godine. Niske jutarnje temperature tokom maja i nedostatak padavina krajem juna negativno su se odrazile na rast useva soje. U **Argentini** žetva u toku, prinosi značajno variraju zbog neravnomernih padavina tokom sezone rasta useva, a najniži su u istočnim i južnim proizvodničkim regionima. U **SAD** setva traje pod povoljnim vremenskim uslovima.

VIII JUNSKE PROGNOZE USDA I IGC

SVETSKA PROIZVODNJA, POTROŠNJA I ZALIHE PŠENICE, KUKURUZA I SOJE (u milionima tona) – jun 2021.

 PŠENICA	POČETNE ZALIHE	PROIZVODNJA	POTROŠNJA	IZVOZ	ZAVRŠNE ZALIHE
2019/2020	284.07	763.49	748.33	194.88	299.22
2020/2021	299.22	775.82	781.55	199.10	293.48
2021/2022 maj	294.67	788.98	788.68	202.42	294.96
2021/22 jun	293.48	794.44	791.12	203.22	296.80
 KUKURUZ	POČETNE ZALIHE	PROIZVODNJA	POTROŠNJA	IZVOZ	ZAVRŠNE ZALIHE
2019/2020	322.56	1,117.50	1,134.61	172.46	305.45
2020/2021	305.45	1,125.03	1,149.88	187.04	280.60
2021/2022 maj	283.53	1,189.85	1,181.08	197.47	292.30
2021/22 jun	280.60	1,189.85	1,181.04	197.47	289.41
 SOJA	POČETNE ZALIHE	PROIZVODNJA	POTROŠNJA	IZVOZ	ZAVRŠNE ZALIHE
2019/2020	114.58	339.42	357.36	165.14	96.52
2020/2021	96.52	364.07	368.99	171.41	88.00
2021/2022 maj	86.55	385.53	380.78	172.90	91.10
2021/22 jun	88.00	385.52	380.78	172.90	92.55

Izvor: USDA

- za 2020/2021 – procena
- za 2021/2022 – prognoza

U junskom *Izveštaju o svetskoj poljoprivrednoj ponudi i potražnji* američko Ministarstvo poljoprivrede u ekonomskoj 2021/22 očekuje:

- veću proizvodnju **pšenice** u svetu na godišnjem nivou, usled očekivanog povećanja proizvodnje u EU (137.5 mil.t), Rusiji (86 mil.t) i Ukrajini (29.5 mil.t), ali isto tako i veću potrošnju i izvoz usled čega je junska procena završnih zaliha pšenice za ekonomsku 2021/22 za sada za oko 3.4 mil.tona veća nego godinu dana ranije, a od 296.8 mil.tona svetskih zaliha pšenice očekuje se da će oko 48% biti u vlasništvu Kine na kraju ekonomske 2021/22. Očekivano povećanje proizvodnje pšenice u EU na nivou je od 3.5 mil.tona i najvećim delom odnosi se na Nemačku, Francusku i Rumuniju.
- rekordnu proizvodnju **kukuruz** u svetu na nivou od skoro 1,190 mil.tona, u odnosu na 1,125 mil.tona proizvedenih 2020/21 godine, zbog očekivanog povećanja proizvodnje kukuruza u SAD, Brazilu, Argentini, Ukrajini i Kini. Očekuje se i potrošnja kukuruza za 32 mil. tona veća na godišnjem nivou, a završne zalihe kukuruza u svetu za ekonomsku 2021/22 na nivou od 289.4 mil. tona, što su zalihe za 8.8 mil. tona veće nego 2020/21.
- manje početne zalihe **soje** u svetu na godišnjem nivou za 8.5 mil. tona, ali proizvodnju veću za preko 20 mil. tona u odnosu na godinu dana ranije sa povećanjem potrošnje soje u svetu od 1.5 mil. tona na godišnjem nivou i završnim zalihama za ekonomsku 2021/22 za 4.5 mil. tona većim na godišnjem nivou.

Internacionalni Žitarski Savet
AKTUELNE SVETSKE PROGNOZE I PROCENE
u milionima tona / jun 2021.

	 KUKURUZ				 PŠENICA				 SOJA			
	2019/ 20	2020/ 21	2021/ 22		2019/ 20	2020/ 21	2021/ 22		2019/ 20	2020/ 21	2021/ 22	
			maj	jun			maj	jun			maj	jun
PROIZVODNJA	1125	1140	1194	1201	762	774	790	789	338	362	383	383
TRGOVINA	174	1854	182	181	184	189	188	191	170	171	174	174
POTROŠNJA	1154	1166	1200	1201	743	763	787	787	351	367	378	378
PRENEŠENE ZALIHE	297	271	261	267	278	289	288	283	52	47	51	53
PROMENA na godišnjem nivou	-29	-26	-6	0	19	11	3	3	-12	-5	4	5

Izvor:IGC

- 2020/21 procena
- 2021/22 prognoza

Internacionalni Žitarski Savet smatra da će 2021/22 ekonomska godina biti rekordna poproizvodnji žitarica, sa ujednonajvećom proizvodnjom pšenice i ječma u istoriji. Ujedno, očekuje se drastičan rast potrošnje usled čega bi završne zalihe trebalo da padnu na njniži nivo u proteklih 6 godina. Očekuje se veća proizvodnja soje za 20 % na godišnjem nivou zbog veće očekivane žetve u SAD i Brazilu koja će dostići 383 mil.tona.

23. juna 2021. godine u hotelu CROWNE PLAZA, u Beogradu održana je radionica na temu Uticaj pandemije Covid-19 na žitarski sektor u Srbiji u okviru zajedničkog projekta koji Udruženje Žita Srbije realizuje u saradnji sa UN FAO i Evropskom bankom za obnovu i razvoj od jula 2020. godine.

Između Organizacije za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih nacija (UN FAO) u saradnji sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) i Udruženja Žita Srbije potpisan je u februaru mesecu ove godine nastavak Sporazuma o saradnji u okviru *Projekta Smernice za rad silosa i mlinova u uslovima pandemije Covid 19*. U okviru nastavka saradnje na pomenutom projektu prezentacija u svrhu informisanja žitarskog sektora na temu uticaja pandemije COVID-19 i njenih posledica na žitarski sektor predstavljena je pred preko 100 učesnika na ovoj radionici.

Saradnja sa FAO značajna je ne samo za članice Udruženja, već za ceo naš žitarski sektor - od proizvodnje, skladištenja, logistike do izvoza. UN FAO je pružio značajnu podršku i pomoć u otvaranju novih tržišta za naše žitarice, posebno najvećih kao što su Egipat i Kina. Angažovanje UN FAO u Srbiji veoma je značajno imajući u vidu da svet sve više traži kvalitetne proizvode, da je konkurencija u proizvodnji žitarica i uljarica u svetu sve veća i da put do krajnjeg potrošača mogu pronaći samo kvalitetni proizvodi za šta u Srbiji postoje svi preduslovi.

Video materijal sa Radionice *Uticaj pandemije Covid-19 na žitarski sektor u Srbiji* kao i predstavljenu prezentaciju u .pdf formatu možete da pronađete na sajtu Udruženja Žita Srbije u rubrici VESTI, a u nastavku možete pogledati sve detalje i podatke predstavljene u okviru prezentacije 23. juna na Radionici.

Uticao pandemije Covid –19 na žitarski sektor

Udruženje Žita Srbije

Udruženje Žita Srbije ima uspešnu saradnju sa FAO i EBRD-a još od 2017. godine. Sa Organizacijom za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih nacija (UN FAO) u saradnji sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) potpisan je u februaru mesecu ove godine nastavak Sporazuma o saradnji u okviru zajedničkog projekta započetog u julu mesecu prethodne godine. U okviru nastavka saradnje na pomenutom projektu ove godine predstavljamo prezentaciju na temu uticaja pandemije COVID-19 i njenih posledica na žitarski sektor.

PROJEKAT SMERNICE ZA RAD U USLOVIMA PANDEMIJE COVID-19 2020. godine

Uz tehničku i
finansijsku podršku

Organizacije za hranu
i poljoprivredu
Ujedinjenih Nacija
i
Evropske banke za
obnovu i razvoj

- Izrada Smernica
- Izrada video materijala
- Održavanje obuka
- Distribucija Smernica u štampanom i elektronskom obliku

<https://zitasrbije.rs/smernicecovid19>

Uticao pandemije Covid - 19 na žitarski sektor u Srbiji

Od jula do decembra meseca 2020. godine u okviru Projekta Smernice za rad silosa i mlinova u uslovima pandemije Covid 19 je realizovana izrada, promocija i distribucija Smernica uz njihovo prezentovanje, izrađen je propratni video materijal, i održane obuke u najboljim uslovima koje je situacija sa globalnom pandemijom dozvolila nakon žetve pšenice i kukuruza 2020. godine.

Distribucija smernica u elektronskom i štampanom obliku organizovana je i sprovedena u periodu jul-oktobar 2020. Štampano izdanje Smernica poslato je na adrese preko 4 stotine mlinova u Srbiji. U elektronskom obliku, Smernice za rad silosa u uslovima pandemije COVID-19 mogu se preuzeti sa sajta Udruženja, gde je moguće pronaći i propratni video materijal.

Saradnja sa FAO značajna je ne samo za članice Udruženja, već za ceo naš žitarski sektor - od proizvodnje, skladištenja, logistike do izvoza. UN FAO je pružio značajnu podršku i pomoć u otvaranju novih tržišta za naše žitarice, posebno najvećih kao što su Egipat i Kina. Angažovanje UN FAO u Srbiji veoma je značajno imajući u vidu da svet sve više traži kvalitetne proizvode, da je konkurencija u proizvodnji žitarica i uljarica u svetu sve veća i da put do krajnjeg potrošača mogu pronaći samo kvalitetni proizvodi za šta u Srbiji postoje svi preduslovi.

15. marta 2020. godine Vlada Republike Srbije proglasila je vanredno stanje

- 15.marta Odluka o zabrani izvoza brašna, suncokretovog ulja, suncokreta i šećera
- Od 22. marta brašno i šećer izuzeti sa spiska
- 10. aprila Uredba o uvođenju kvota za izvoz kukuruza u iznosu od 400.000 tona mesečno.

Uticaј pandemije Covid – 19 na žitarski sektor u Srbiji

15. marta 2020. godine u 20 časova na celoj teritoriji Republike Srbije proglašeno je vanredno stanje, a Odluka objavljena u Službenom glasniku br 29/20 stupila je na snagu odmah.

Vlada Republike Srbije na svojoj sednici od 10. aprila .2020. godine donela je novu Odluku o privremenoj zabrani izvoza koja važi 30 dana za: suncokret, nerafinisano suncokretovo ulje, melasa od šećerne repe . Pored ove zabrane utvrđena je i mesečna kvota za izvoz kukuruza u količini od 400.000 tona. Kvota je utvrđena zbog rumunske zabrane izvoza i očekivane znatno veće tražnje za našim kukuruzom. Procena je u tom trenutku bila da do nove žetve (kraj septembra), iz Srbije može da se izveze 1,5 miliona tona kukuruza, a da ne bude ugrožena domaća potrošnja.

Zabrana izvoza suncokreta i suncokretovog ulja, uvedena 17.03.2020. godine nije se primenjivala na izvoz suncokretovog ulja za BiH samo za jednu kompaniju.

PROBLEMI U LOGISTICI

- Prelazak granice: kamioni i vozovi
- Utovar barži
- Zatvaranje graničnih prelaza

Uticaj pandemije Covid – 19 na žitarski sektor u Srbiji

I kada nema nikakvih otežavajućih okolnosti, logistika ne funkcioniše idealno.

Već u prvim jutarnjim satima narednog dana pojavio se problem sa transportom roba, konvoji barži čekali su na ulaz na ulaz (jer je ulazak stranim državljanima zabranjen), a vozači naših kamiona postavljaju pitanje da li po povratku u zemlju moraju u karantin.

Za ove okolnosti situacija je bila prilično pristojna jer je sve rešeno što je brže bilo moguće, ali je funkcionisalo, ali, na žalost, usporeno.

1. Što se **kamionskog prevoza** tiče formirale su se kolone koje su pod pratnjom policije sprovedjene do mesta utovara (istovara) i nazad do granice. - naši vozači: prelaze granicu, formiraju kolone koje po istom principu idu na istovar i nazad u Srbiju. Kod ulaska u Srbiju sanitarna inspekcija proverava zdravstveno stanje vozača.
2. **Železnički transport** se obavljao zamenom lokomotive i posade na granici.
3. **Rečni prevoz** funkcionisao je tako što su posade konvoja (samohodki) morale ostati na plovilu, bez iskrcavanja u našim lukama.

Zbog pandemije Covid-19 **zatvoreni su i određeni granični prelazi** zbog čega je Udruženje od nadležnih organa zatražilo otvaranje graničnih prelaza Bogojevo i Sot koji su za nas bili bitni zbog kamionskog i železničkog transporta. Rešavanje ovog problema trajalo je nešto duže jer je bilo u nadležnosti tri ministarstva Republike Srbije i odgovarajućih organa Republike Hrvatske.

Dakle, izvoz je funkcionisao sa manje ili više problema.

POLICIJSKI ČAS

- Ograničenje kretanja
- Promena načina rada: obavezne maske i viziri, digitalizacija
- Rad od kuće

Uticaj pandemije Covid – 19 na žitarski sektor u Srbiji

Tokom trajanja vanrednog stanja svi zaposleni na radnim mestima gde se posao iz bilo kojih razloga nije mogao obavljati od kuće su morali predati **zahtev za odobrenje kretanja**.

Tokom perioda zabrane kretanja (17:00-05:00 časova), svaki poljoprivredni proizvođač je bio dužan da podnese zahtev za odobrenje kretanja Sektoru za poljoprivrednu inspekciju na osnovu kojih su dobijali dozvole kojima su poljoprivredni radovi nakon 17 časova i vikendom bili omogućeni, a za ratare je kretanje nakon početka policijskog časa bilo tolerisano i bez izdatih dozvola ukoliko su bili zatečeni na poljoprivrednoj mehanizaciji na putu od kuće ka njivama ili u suprotnom pravcu, dok je kontrola bila prepuštena lokalnim organima reda.

Maske, a u fabričkoj proizvodnji pre ostalog, i **viziri** postali su sastavni deo radne opreme tokom 2020. godine. U bilo kojoj sferi privrede, uključujući i žitarski sektor, obavljanje poslovnih sastanaka, održavanje radionica i okruglih stolova, a počev od 2021. godine i konferencija prebačeno je u onlajn format na **digitalne platforme**. Digitalne platforme se nisu pokazale kao idealno rešenje, ali su poslužile i služe i dalje u većini slučajeva gde drugačije nije moguće, kao dovoljno dobra solucija.

Do kraja maja meseca 2021. najveći broj internacionalnih kompanija i institucija prisutnih u Srbiji radio je u **režimu rada od kuće**, koji je važio za većinu zaposlenih, a gde to nije bilo moguće – kao u državnim institucijama na primer, uključujući i naše resorno ministarstvo, ali i Ministarstvo trgovine i Ministarstvo saobraćaja gde su se zaposleni menjali po trodnevnim i petodnevnim smenama, a u svakom trenutku maksimalan dozvoljen broj osoba u kancelarijama nije prelazio 2.

POVEĆANJE TRAZNJE

NE ZBOG RASTA POTROŠNJE, VEĆ ZBOG PRAVLJENJA ZALIHA!

PRERAĐIVAČI PŠENICE I ULJARICA

- Veći izvoz brašna ← Povećanje proizvodnje
- Veći izvoz pšenice → Bolji finansijski rezultati

IZVOZ PERIOD MART-MAJ 2019 god. / MART-MAJ 2020. god. u tonama

	2019	2020	RAST IZVOZA U ODNOSU NA PRETHODNU GODINU
PŠENICA	95.662	166.729	74.28 %
BRAŠNO	33.733	42.025	24.73 %

Uticaj pandemije Covid - 19 na žitarski sektor u Srbiji

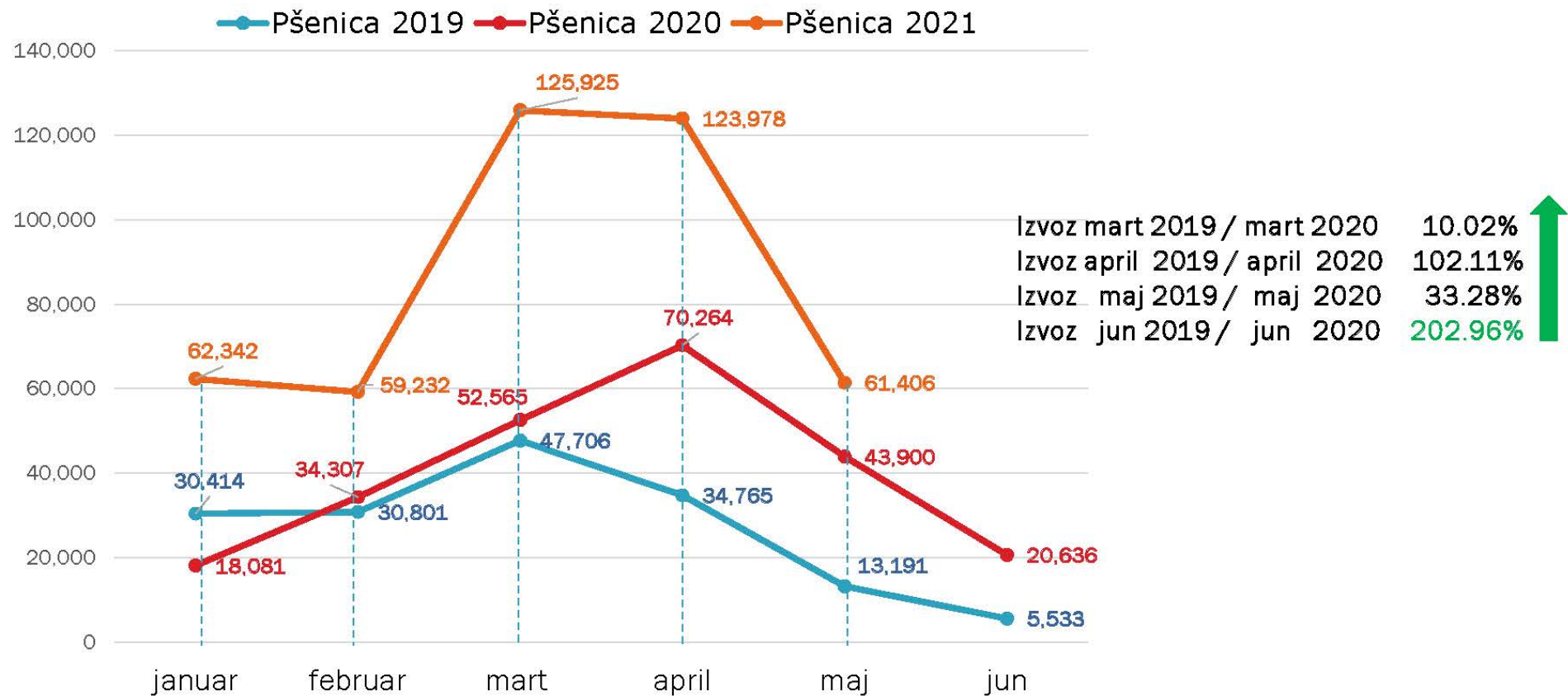
Veća tražnja za pšenicom odmah **tokom marta meseca** zabeležena je kod: BiH za 93 % u odnosu na prethodne kupovine u periodu od jula 2019. do kraja februara 2020., kod Makedonije 20 %, Crne Gore čak 308 %, a na tržištu se pojavilo i Kosovo sa kupovinom od 5.237 tona u martu.

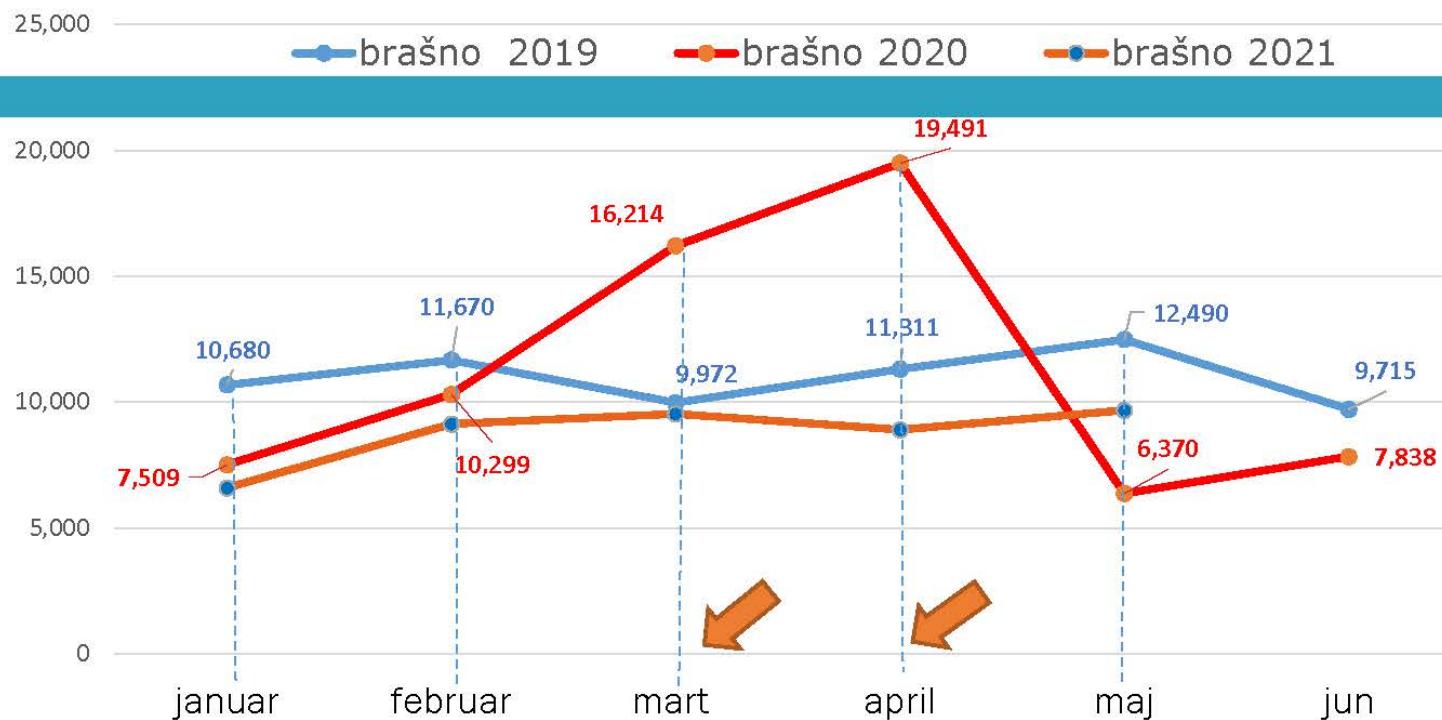
Izvoz brašna takođe je tokom marta meseca 2020. godine porastao sa prosečnih 11.824 tona na 16.214 tona, što iznosi 37,13 % u odnosu na prosečan izvoz u prethodnih osam meseci godinu dana ranije.

Izvoz pšenice u martu mesecu 2020. godine bio je veći za 10% nego u martu 2019. godine. Izvoz pšenice u aprilu 2020. bio je za čak 102% veći nego u aprilu 2019. Tražnja tokom maja meseca 2020. godine opala je u odnosu na april 2020., ali je i dalje bila veća u odnosu na maj prethodne godine za 38%. Rast tražnje dostigao je svoj vrhunac u junu 2020. godine kada je izvoz pšenice bio za čak 203% nego izvoz pšenice u istom periodu godinu dana ranije.

Rast tražnje za brašnom bio je kratkotrajniji. Trajao je svega dva meseca, tokom marta i aprila. Dostigao je svoj vrhunac u aprilu 2020. Kada je za čak 72% bio veći u odnosu na april mesec 2021. godine.

RAST IZVOZA PŠENICE januar–jun 2019, 2020 i 2021. godine

MESEC	Brašno 2019	Brašno 2020	RAST IZVOZA U ODNOSU NA PRETHODNU GODINU
MART	9.972	16.214	62.59 %
APRIL	11.311	19.491	72.31 %

Uticaj pandemije Covid - 19 na žitarski sektor u Srbiji

OGRANIČENE CENE OSNOVNIH ŽIVOTNIH NAMIRNICA

- Odluka o ograničenju visine cena i marži osnovnih životnih namirnica od 18. marta 2020. godine za brašno, ulje ,šećer.....

Uticao pandemije Covid - 19 na žitarski sektor u Srbiji

Iz straha od pandemije u nekoliko navrata tražnja za osnovnim životnim namirnicama je rasla.

Radi sprečavanja poremećaja na tržištu ili otklanjanja štetnih posledica poremećaja na tržištu u pogledu snabdevanja robom, nastalih usled širenja virusa SARS-CoV-2, vlada je donela odluku koja je 18.marta stupila na snagu i kojom se ograničavaju se cene u trgovini na veliko i malo osnovnih životnih namirnica i zaštitne opreme tako da ne prelaze nivo cena tih proizvoda na dan 5. marta 2020. godine.

Tražnja za brašnom, posebno malim pakovanjima od 1 kg i 5 kg, trajala je celih mesec i po dana, a utisak nestašice na tržištu stvorio se većim delom zbog nedostatka papirnih pakovanja i delom jer mlinovi nisu mogli da isprate rast tražnje u vremenskom roku koji je bio potreban potrošačima. Neki su tražili zabranu izvoza, drugi su očekivali intervenciju Direkcije i pozajmicu mlinarima, ali se nije desilo ništa izuzev što je ponuda porasla, a sredinom aprila cena u ponudi otišla na dole. Kada su zalihe napravljene i tražnja je bila u padu, a većina mlinova ostala je sa velikim zalihama brašna u malim pakovanjima.

Što se realnog stanja na tržištu tiče - rezerve kod proizvođača skladištara su bile daleko iznad naših stvarnih potreba. Na početku vanrednog stanja u zemlji smo raspolagali sa zalihama od oko milion tona pšenice što je zajedno sa postojećim zalihama brašna bilo dovoljno za period od godinu dana imajući u vidu da na mesečnom nivou trošimo oko 100.000 tona pšenice. Sveopšti strah od nestašica bio je u potpunosti suvišan.

REZULTATI IZVOZA u 2020. godini

 Žita Srbije	IZVOZ				UVOZ			
	2020	2019	2018	2017	2020	2019	2018	2017
Kukuruz	3.637.973	3.117.958	1.311.400	1.727.726	6.193	7.112	18.983	7.968
Pšenica	589.817	318.868	1.202.317	511.154	3.013	1.724	1.547	1.415
Ječam	85.423	47.451	70.991	43.848	741	5.375	573	1.991
Suncokret	144.272	134.606	145.317	101.084	20.001	29.227	22.161	73.606
Soja	249.828	182.331	70.078	114.951	199	4.235	19.791	151.806
Uljana repica	91.872	50.067	132.383	78.628	122	333	1.275	186

- Rekordan izvoz kukuruza
- Rekordan izvoz ječma
- Rekordan izvoz soje

Uticaj pandemije Covid – 19 na žitarski sektor u Srbiji

Rekordan izvoz kukuruza 2020. godine u iznosu od 3.637.973 tone za preko pola miliona tona je veći nego izvoz 2019. godine, a iznova je posledica dobrog roda kukuruza tri godine za redom, 2018., 2019. i 2020., ali i rekordnog izvoza u periodu oktobar-decembar na nivou od 1.350.000 tona, u poređenju sa 850.000 tona koliko je izvezeno u istom periodu 2019. godine (570.000 tona oktobar-decembar 2018.).

U 2020. godini izvezeno je 85.423 tone ječma čime je postavljen novi rekord u izvozu u prethodnih 10 godina (prethodni rekord 2018. godine iznosio je 70.991 t), a uvezene su samo 742 tone.

U 2020. godini izvezeno je 249.828 tona soje što je nadmašilo prošlogodišnji rekord u izvozu soje od 182.381 t i ujedno predstavlja novi istorijski rekord u izvozu.

REZULTATI IZVOZA u 2020. godini/ ekonomskoj 2019/20

IZVOZ KUKURUZA u tonama

<u>Kalendarska godina</u>		<u>Ekonomska godina</u>	
2009	1.596.000	2008/09	1.480.000
2010	1.657.000	2009/10	1.335.000
2011	1.651.000	2010/11	1.998.000
2012	2.138.000	2011/12	2.329.000
2013	802.953	2012/13	574.409
2014	2.424.503	2013/14	1.806.721
2015	2.185.320	2014/15	3.021.031
2016	2.188.818	2015/16	1.614.432
2017	1.727.726	2016/17	2.520.033
2018	1.311.400	2017/18	867.587
2019	3.117.958	2018/19	2.792.031
2020	3.637.973	2019/20	3.054.530

IZVOZ SOJE u tonama

<u>Kalendarska godina</u>		<u>Ekonomska godina</u>	
2011	40.561	2010/11	81.930
2012	14.074	2011/12	17.233
2013	25.286	2012/13	5.948
2014	17.101	2013/14	28.422
2015	139.556	2014/15	135.951
2016	127.686	2015/16	61.007
2017	114.951	2016/17	196.542
2018	70.078	2017/18	24.644
2019	182.331	2018/19	127.601
2020	249.828	2019/20	228.282

Uticaj pandemije Covid - 19 na žitarski sektor u Srbiji

Ako posmatramo i ekonomsku 2019/20 godinu takođe su postavljeni rekordi u izvozu kao i u kalendarskoj 2020. godini i to u izvozu kukuruza sa izvezenih 3.054.530 tona, i u izvozu soje sa 228.282 tone.

Zabranjeno je svako neovlašćeno kopiranje i distribucija ovog Izveštaja, podataka ili delova ovog dokumenta bez pisanog odobrenja od strane Udruženja Žita Srbije